

Ar pašā wifschēpliga augsta Reifara weflescham.

Mahjas Weefis ar peeflikumeem malkā:
Ar peeflikumeem malkā:
Ar gabu 2 rbl. 75 lap.
1/2 gabu 1 rbl. 40 lap.
1/4 gabu 90 lap.
Rīgā fanemot:
Ar gabu 1 rbl. 75 lap.
1/2 gabu 90 lap.
1/4 gabu 50 lap.
Ar peeflikumeem malkā:
Ar gabu 3 rbl. — lap.
1/2 gabu 1 rbl. 60 lap.
1/4 gabu 1 rbl. — lap.

Mahjas Weefis. Politisks un literisks laikraksts.

Medalija un ekpedizija
atrodas Rīgā,
Grafu Plates grahmatu-
un bilshu-brulatuwa un
burtu-lectumē pee Petera
bainijas.
Sludinajumi malkā
8 lap. par weenas flejas
smalku rakstu rindiwu.
Apstallejumi uf Mahjas
Weefi un fludinajumi
fuhjami uf schahdu adrefi:
Bz оудежннх рудету
Малыъ Внучет, r. Парк.
(Mahj. B. ekped. Rīgā.)

Mahjas Weefis isnahk weenreis nedelā, freschdeenās. — Ar katru numuru isnahk literisks peeflikums un katru mehnesti semkopibas peeflikums.

Zaipnai eewehribai!

Ar 14. numuru eefahzees jaunā gada zeturfnis laik-
rakstu awitelleschanai.

„Mahjas Weefis“ ar peeflikumeem lihds gada galam
malkās:

Pa pastu peefuhrot: Rīgā fanemot:
2 rbl. 15 f. 1 rbl. 35 lap.

Pirmees numuri, kas to wehlas, wehl ir dabujami.
„Mahjas Weefa“ ekpedizija.

Saturo: Semneeku banka un tās darbiba Gelfs-Reewijā. —
Semneeku darbiba 1894. gadā tautas ihghitibas labā. (Turpinajums.)
— No eefschēm: a) Waldibas leetas. b) Baltijas notikumi. c) No
jitām Reewijas pusem. — No Rīgas. — Teesu leetu nodala: Dau-
tajumi un atbildes. — Walejas wehstules. — Kwihte. — Tirgu finas.
— No abeschem. — Telegramas. — Dschadi raksti: Kineeschi un
Japaneeschi. (Turpinajums.) — Almenogles Saharas iufnesi. —
Rā lahposi isfargajami no spredschem?
Literiskā Peeflikumā: Par wehla! — No Daugawas
lihds Donawai. (Turpinajums.) — Dsejols. — Selteneem: Modes
apgehrds. — Par seltenu darba zepurem wafarā. — Par tautas ap-
gebrū.

Semneeku banka un tās darbiba Gelfs-
Reewijā.

Rā zeen. lafatajem finams, tad nahlamibā nodomats
semneeku bankas darbibu isplaiti ori uf Baltiju, tapeh;
tad neuhš neinteresanti, par schis bankas lihdschinejo dar-
bibu kahdas finas pasneegt. Pasihdami winas darbibu,
ari mehs warefim labaki noslahrt, tā rihkotees.

Semneeku banka tika dibinata 1882. gadā tani noluhā,
semneekem dot eefpehju, eepirkt majalus semes gabalus.
Daudsās gubernās, sewischi widejds melnsemes apgabalds,
peh; semneeku brijwlaifchanas 1861. gadā semneekem
peefschirā seme bija israhdijsds par nepeeteofschu, se-
wischi peeaugofschā eefshwotoju skaita dehl. Sinams, ka
ari agral jau, t. i. preefch 1882. gada tika no semneekem
pirkta klahi seme, bet schahda pirlichana bija deefgan ap-
gruhinata, tapeh; la truhla lehta, wifem pee-efjana ban-
kas kredita un tapeh; femi wgreja eepirktees til turigatee
semneeli. Zaur bankas dibinaschanu zereja it sewischi
palihdsfet mafiurigajem tahhds apgabalds, kur semneeku
semes leelumis pahra! aprobeofchots. Preefch sawas dar-
bibas eefahfchanas banka wispirms islaida par 5 milj.

rubiu obligazijas, kuras nesa 5 1/2% (prozentus) intereschu.
Semneekem ta aifdewa waj nu uf weenas gimenes lihds
500 rbl. waj ari uf wihreefcha dwehseles lihds 125 rbl.
Tā tā pee Reewu semneekem seme ir kopihpafschums, kas
teel laif. no laita pahrdalits peh; katraš gimenes wihreef-
schu dwehsetu flaita, tad leelaka dala semes pirzeju ar
bankas palihdsfibu ari pirka kopemi. Wini tahhds gadi-
jeendš, kur bija dabujami pirki leelaki semes gabali uf reif,
tos pirka waj nu wefali laufpagasti kopā, waj ari dibi-
nojās fabeedribas (товарищества), kas tad pirka finamus
semes gabalus un tos isdalija fawu lozektu, beedru starpā.
Par aifnento naudu bija jamafā 5 1/2 procentu intereschu,
1 proz. bankas uftureschanai un 1—2 proz. parada del-
deschanai, kopā 7 1/2—8 1/2 proz. Pee 7 1/2 proz. parads
ar prozenteem tika deldeš 34 1/2 gaddš, 8 1/2 proz. malka-
jot 24 1/2 gaddš. Zaur Wisaugstato manifestu no 14. no-
wembra 1894. g. procentu leelumis paseminats no 5 1/2 uf
4 1/2 prozenteem, tā tā turpmal buhš jamafā til 6 1/2 waj
7 1/2 procenti no aifnemtās naudas. Lihdschinejds 11
bankas darbības gaddš pawifam isdariti 11,384 aifdewumi
semneeku pagasteem, semneeku fabeedribam, tā ari sewischi-
kām gimeneem. Wifas no semneekem ar bankas palihdsfibu
eepirktās semes leelumis sneedšas lihds 2 milj. 47 tuht-
stofch defetinam, 90 milj. rbl. wehrtibā. No pirlichanas
naudas 70 milj. rbl. aifdewa banka, atlikumu peemafaja
paſchi semneeli. No wifas semes tilai 26 tuhtstofch defe-
tinās eepirktas no sewischi kām gimeneem, wifš žiis no sem-
neeku pagasteem un fabeedribam topeji. No aifnenteem 70 milj-
rubteem jau ap 24 milj. rbl. atmafati atpafaf. 1894. g.

*) Reewijā wehl ari palahdu labda žita semes banka, tā fawli muiſ-
neeku banka, kuras noluhds pabalſit muiſchinekus. Muiſchineku banka
pawifam aifdewufe u 15 milj. defetinu semes 360 milj. rublus. Wif-
neehneji, kureem labuſt dſimam muiſchineekem, malkā
4 proz. intereschu gadd bankai, bet tam 1/2 proz. preefch bankas uftureschanas
(mafaf par semneekem), deldeschanas naudas, flaitotes uf to, waj
ilgafā laitā (5 1/2% gaddš), jeb ihfakā (33 1/2 gaddš) grih delst paradu,
1/2 jeb 1 proz. deldeschanas naudas gadā. Muiſchineku banka turpreti
aifdew til lihds 60 proz. no semes wehrtibas (til isnehmumu gaſjeendš
lihds 75 proz.), kamehr semneeku banka pat pehdejds gaddš aifdewufe
lihds 70 procentem no semes wehrtibas, tas ir, no it ſimts rubteem
semes wehrtibas banka aifdewufe lihds 70 rbl.

pirnā janwari semneeki-pirzeji bija wehl bankai paradā
ap 46 milj. rbl. Bankas darbiba bija sewischi dſihwa
winas pirmajds pahrahwefchanas gaddš. Tā no 1884.
lihds 1886. gadam ween tika semneekem aifdoti 41 milj-
rubtu, kaut gan toreif bankas nodatas bija atwehrtas
titai 18 gubernās; 1892. gadā jau 42 gubernās. La-
baka pahrfata dehl ſche peewediſam no semneekem da-
ſchaddš gaddš eepirktās semes leelumu, tā ari no bankas
aifdotās sumas.

Table with 4 columns: Year, Amount, Percentage, and other details. Rows include years 1885-1892 and amounts like 318,000, 295,000, 214,000, 190,000, 156,000, 172,000, 163,000, 148,000.

Rā is peewesteem flaitteem redsoms, tad semneeku ban-
kas darbiba Gelfs-Reewijā pamafitim arween wairaf
faſchtufufe. Semeslis ſchahdam gadijeenam ir tas, ka pir-
majds gaddš bankas walde nowehrtēja ſemi famehrā
augſtatu un weeglati aifdewa nauda, pogehtreja no ſem-
neekem mafafas peemafkas, kamehr wehla! zaur daudſ-
lahrtjeem faudejumeem klahdi dabujufe, ta pogehtreja
wairaf peemafkas no semneeku paſchu pufeš. Tā 1883.
gadā banka aifdewa deminas defmit dafas no wifas pirl-
ſchanas ſumas; wehlatds gaddš arween mafaf, kamehr
1892. gadā banka wairs til aifdewa 68 proz. no ſemes
wehrtibas (68 rubtus uf ſimts rubtu ſemes wehrtibas,
1883. gadā turpretim 90—91 procentu). Zaur agrafu gadu
weeglateem aifdewumeem kahda dala pirzeju peh;af wairs
neſpehja malkaf bankai procentus, tā tā eepirktā seme nahja
bankas rof. ſ, ja tai wairafoliſchana negadijās pirzeji,
tas dehl augſti nowehrtētās ſemes wifai beefchi atgadijās.
1893. gadā aradās tahdas no neſpeh;igeeem pirzejem
faudeiās ſemes pawifam ap 100,000 defetinu 6 milj. rbl.
wehrtibā bankas rofās. Wifā bankas faudejumi no 1888.
lihds 1893. gadam zaur neſpeh;igeeem paradneekem, pro-
zentu nemalkaſchana sneedšas apwehram lihds 1 milj-
900 tuhtstofch rubteem. Tahdā kahrtā tad 1893. gada

Dschadi raksti.

Kineeschi un Japaneeschi.

(Turpinajums.)

Wehl minoma kahda kopeja ihpaſchiba abu tautu rak-
ſtura, proti neſchēpliba. Schol ſinā ſenato laifu Japa-
neeschi ne drufstas nepalifa palaf ſaweeem zeefsemes laimi-
neem, Kineescheem. Rina wehl ſchobrihd pahrahw eera-
dums, no wainigā isdabut atſihſchanos zaur ſpaideem, ta-
dehl, ka peh; Kineeschi kriminalās teesu kahrtibas beſ ap-
fuhdjetā atſihſchanaš naw alkauts to ſodit. Schahdam ſpaidu
ſlatam 1890. gadā es ſkantonā biju ažu leezineels. Kahdu
juhreas laupitaju mehginaja peefpeefi uhdot ſawus beedrus.
Wimſch bija nometees ſawu teefneſchu preefchā želdš uf
grihdas; rofās tam bija ſaiftias pee ſtaba. Par wina
ſitbeem bija pahrlifts garſch baltis, uf kura uſſchēdās
pirms diwi, tad iſchetri un beidsot ſeſchi polizifiti. Kad
es peenahju, nelaimigais jau bija pa pufeſi beſ ſamanas.
Leelais ſtatitaju bars neifrahdija nelahdu pawifchamū
ſchahdai moziſbai, ari paſcheem teefneſchem ta liſās ne-
pawiflama. Drihfaki jau wifu klahſteofcho ſeſjās laſija
ihgnas ſchawfmas. Peh; defmit minutem noſpeedofcha
klufuma laupitaju atſwabinaja un iſnefa blatus telpās.
Schim ſlatam ſeloja žiis — wehl neſchēdſigaks. Apafā
grofā, kuream bija iſwehrtā bambuſa needre zaur ofam,
diwi polizijas ſalpi eeneſa žitu noſeedsneeku un to gluſchi
weentahrfſchi iſtratija uf grihdas. Pee ſaguhſſichanas
winam bija abi žeklauli pahrfchauti, pilnigi ſadragati, beſ
bruh;es apſeet neweenam nebija ne prah;ā eenažis. Uf
grihdas iſwelotees tas aif breesmigām ſahpew ſlati ee-
kleedſās. Daudis un teefneſchi newitus ſaweeba gihmjus.
Abus kalpus tee liſās norah;jam, — laifam gan tadehf,
ka es tur biju. Tad wini ſawu upuri, kureſch breesmigi
waimanaja, atlaf eelifa grofā un ſteepa tahfaki. Wis-
pahrejaiš pretigais eefpafds mani pamodinaja domas, ka
pee ſchahdeem ſtateem mafaf wainiga teefneſchu neſchēpliba,

neſa winu beſjuhtiba. Wispahrigi parafis apgalwot, ka
Wlongoku nerwi ne-efot til pahraf juhteligi un tadehf tos
warot daudf Ringrati pahrbaudit, nekā Eiropeschu nerwas.
Peh; wifa, ko es peehſihwoju, man jadomā, ka tur ſawa
dala pateefſbas.

Žiti rakſturifka ir abu tautu dachadā iſtufeschanaš
pret ſweſchineku eefpeefchanos winu ſewēš. Rina no ee-
ſahſtuma bija brijwa un atwehrtā preefch wifem, kas
titoi nahja. Wibus walſts (Rina) pateefſbā žitās eſam
žilwezes dabifkaiš žentēs — wibus punktis. Tātſchu maf
pa mafam Kineeschs eefaktojās eeflati, ka wifā ſweſchi-
neeki „ahrfemiju barbari“, iſhri waj weenas ſugas nelee-
ſchi, kuras wiſlabaki atturet tahli no ſemis. Schee ee-
ſkati, protams, gan bija pahrfpiſhleti, tātſchu ahrfemneeku
beſgaligā paſchlabuma kahrtiba ſchahdas domes titai wei-
zinoja. Turpreti Japana, laifam klufā apſinā ka wina
totſchu naw eefpeh;ams ſekot Rinas preefchſihmei, jau no
paſcha ſahſtuma noſchēdšās pret ahreem. Weenigi Holan-
deſchi un Kineeschi — ſem poſeminioſſcheem nolihgumeem
— isdabuja aprobeofschu eekluſchchanas atkaju. Wifu
žitu tautu zeſſchanos peh; Japaneeschu draudſibas ſchee
nemas nelikās eewehrojām. Bet ſchis žitas tautas ar ſawu
uſbahſibu atlaf un atlaf no jauna parahdijās. Ari Japa-
neeschi Eiropeschus neufſtatija žitadi, tā par neleeſcheem,
„barbareem“, tilai par tahdeem, kurei lara gadijuma ſoti
bihſtami. Wini ſinaja, ka winu ſalu walſts eenaideklam
no wifam pufem pee-efjana un zaur to ari weegli eekaro-
jama. Japanaš dehlī bija pahrliezinati, ka uf ilgu no-
ſchēghſchanos pret ahrfemneekem tā tā naw ko žeret.
Un nu noſteel kas negaidiſ, pahrlieidſofchš: ar weenu rah-
weenu atdaras Japanaš wahrti un ta ar leelako dedſibu
metas Eiropas žiwifſchijas (ihghitibas) rofās. Wuhſu
uſmah;idai ar muhju paſchdarinateem eewofſcheem pretotees
— tas bija winu galweenais noluhds.

Scho jaunio laifmetu Japanaš tā ſakot eeweda 1854. g.
Ameritanu kugu wirsneels Perrijs. Ar aſtoneem kugeem
wimſch eeradās Kanagawas preefchā, uſtahnidija ulimatu

(pehdejo nepahrgroſamo preefchſilumu) un draudeja ar
ſaweeem leelgabaleem. Til ſrupa un ſaprotama waloda
wehl nekad nebija aiflahruſi Japaneeschu ouſis. Panah-
tums bija negaidiſ: noſchēghſchanaš aifkars atſchēghrās.
Reiſā ar to Japanaš ihžehlās grehta eefſcheja kriſhe. We-
zajoj kahrtibai ſtarp ſchogunatu un milado (keifaru), aif-
kuras waldbibas eefſahdes til labrah;af paſchēpās, tā tā
ſweſchineeki beefchi ween wairs meſinaja, kureſch tad ihſti
walda pahr Japonu, reif bija jabeidſas. Peh; ilgas abu
partiju žihnas 1863. gadā peenah;ja katastrofa: ſchogunats
nobeidſās un milado kluwa weenigais waldeinekš.

Neweens politikis neleegš Japaneescheem ſawu apbrih-
noſchamū par leelo energiju un ſpartiba, zaur ko wifa
semes kultura un ſawerſme pahra defmit gadu laifā pi-
nigi pahrradita peh; jaunolās Eiropeschu ſitemas. Schis
darbs noſawzams waj par leelako kultureas wehrtures brij-
numu. Sedomafimees kahdu tā ſaukto „feudalwalſti“, kur
weenigi kugi un klauſchas, wehrgi, ar dabas ſaimneezibu
un nodolkeem, kurei pa leelajai dalai eeguhſtami zaur
rihſu audſchamū. Te peepeschi wifš tas pahrwehrfchās
par „finanſchu ſitemu“ peh; Eiropeschu pameida, par
brijwu, nodolkus malkajofchu pilſonibu ar ſkolam, wis-
pahreju lara klauſibu un gluſchi jaunās armijas (lara
ſpehla) un ſlotes (lara kugu) ihžefchanos wiſmodernafajā
widā. Wuitas walde, walſtsnaudas darbnijas, bircſchās
kureſi, telegramas, paſaules paſta fabeedriba, — tās ſcho-
brihd Japaneeschu itdeeniſchās intereſes. Gandrihf
400,000 augſtmanu gimeneem bija winu ſaudetās teefſbas
jaatlidſhina ar leelām naudas ſumam, tas malkā daudf
miljonus, uſkraj ſemei ahrtahrtējas paradu naſtas, ſemei,
kura ne domat naw til bagata, tā to eefahſtumā domaja
un beigās Japana dabun wehl parlamentam (tautas wee-
neeku namu ar diwām nodatam — angſchjo un apaf-
ſchejo). 1890. gada 1. julijā notifa pirmās tautas wee-
neeku wehſchchanas, 29. nowembri tautas weeteeku nama
atklah;chana zaur keifaru. Abas nodatas uf trona runu at-
bildeja ar padewibas adrefem. Drihf peh; tam noſeeds.

beigās, kad bija izdarīta bankas obligāciju konversija, kad banka 5 1/2 proz. nesofču obligāciju veeta isdema tīf 4 1/2 proz. nesofčās, nu no daščām pusem tika issajita wehlesčanās, lai nu ari semneeku pašču maksfčanās tiktū pašeminotās par weenu procentu, finansišču ministrija issfajdroja, ka tas ne-efot eespehjamās, ja negribot, lai banka reāp. kronis segtu saudejumus zaur procentu nemaf-fatajeem, nespehjiģeem pirzejeem, no fawas labatās. No otras puses gan Keisariķā ekonomiskā sabeeđriba aistrāhdija us to, ka nebahtot pareisi, ka dašču weegļpahrtigu un ne-spehjiģu maksfataju beht lai zeehtu wiķi semes pirzeji ar semneeku bankas palihđsibu, beht tam ari saudejumi ne-efot, absolūti saudejumi, beht warot tapt jau segti ar to at-litumu, kas palekot no bankas ušturai maksfajamās naudas (1 proz. no aifnemtās sumas gadā) un lihđi sčim tika peesfajitās bankas referwes kapitalam. Aistrāhdija us to, ka pat bada gadā (1891. g.) absolūti bankas saudejums sneeđfees tīf us 75 tuhtstosčeeem, zītās gaddās armeen bi-jušči masati waj leelati otitkumi. Beħdejos aistrāhdijumus tad ari eewehrojuše Augstā Walđiba un zaur Wisaugstako manifestu 14. nowembri 1894. gaddā, tā sinams, bankai maksfajamās intrefes pašeminajuse us 4 1/2 proz. gadā. Beht tam wehl semneeku bankai atwehlets preeļšč referwes ka-pitala pawaitofčanās 1 proz. no ilgadus eenahťofčām semneeku semes ismaksas naudām (tuvas 1894. g. istaiřija 82 milj. rubtus), ja sčahđu ismaksas nauđu eenahť kro-nim ne wairal tā 1/10 no wiřam sumām, kas kronim nahťās, ja eenahť wairal tā 1/10, tad no pahrakuma sem-neeku banka dabun 1/3; ja eenahť pahral par litumigo zaurmeħra sumu, tad no sčā pahrakuma dabun banka puři. Tā tad jazer, ka no sčim peeminētām naudām sem-neeku banka dabus wismaf laħđu milřonu gadā, labds gaddās, kad taħdas naudas eenahť wairal, pat wairal milřonūs. Wiř tas dod zeribu, ka semneeku banka nah-tamibā fawu darhibu eespeħs šipri isplatit un buht tee-sčam par atřaidu masturigeem, kas wehlas pe fawa semes suħriřča tikt, kas tātšču bija bankas iħstās meħ-řis un uřdewums. Lihđi sčim ta aif lihđsektu traukuma fawehrā mas sčehja ispalihđset semneeku wajadřibam peħz peeteefofčās semes. Wiřas semneeku semes Eiropas Kreemijā [beht Somijas un Wiřlas gubernam (Polijas)], 1888. g. bija ap 139 1/2 milj. defetinu, kas isdaliķās us 10 1/2 milj. semneeku šaimneezibām, — beht sčis semes daudřums bija tīf nepeeteefofčās, ka teem, peħz Ķurjewas profesora Kariřčewa apweħineem, wajadřeja wehl ap 50 milj. defetinas semes rentei laħti, par to pawiřam bija jamatķā ap 225 milj. rubtu sfaidrā naudā ween, beht tam wehl labibā tā ari atkalpojums ap 75 milj. rbf. Pret sčahđeem miřigeem sfaitkeem pilnigi sabruħt ta semes dalina (2 milj. defetinas), kas ar semneeku bankas palih-đsibu eepirķta, beht zeram, ka nohtamibā leeta šipri grořisees us labo puři. Semneeki ari tā tā jau beht semneeku bankas palihđsibas eepirķuřči no 1879.—1892. gadām ap 3 1/2 milj. defetinu semes. Ķadomā, ka wehl

leela data semes warēs tikt peepirķta laħti no semneekem. Wiřu privat-muiřču leelumās Kreemijā 1892. gadā tātšču wehl istaiřija ap 85 milj. defetinu (no tam 73 milj. pee-dereja muiřšmeezibai, 12 milj. tirgoneem un piřsoneem) un beht tam wehl ap 4 1/2 milj. defetinu apstrāhdajamas krona semes. Krona meħi, no kurcem ari wehl taħda data warēs tapt atwehleta druwu eetaiřičānai, tur wehl naw eesfajititi, pawiřam tee ap 100 milj. defetinu leeli.

Sinams, ka ar to ween, ka semneekem pee-ejamās lehts kredits semes eepirķčanai, wehl naw wiřam palihđsets — wajaga ari no pašču pirzeju puses apřinigas riħzibas. Kur pirzejs ee-ees us pahral augřtu peemafsu, wehl beht pašča kapitala, beht zeredamās ar laiku ismaksat, tur pee tagadejeem greuhteem semkopibas apřahťkeem naw zeribas tikt us preeļšču — tur tīf zetas saudejumi paščeem pi-rzejeem un nereti ir bankai. Beelatds gabalds kopā seme arweenu ir lehtaka, nekā masatds. Ir deesgan gadijeenu, kur leelus semes gabalus kopigi eesehřot, daščās sem-neeku sabeeđribas dabuja wiřu wajadřigo nauđu no ban-kas — řihřis gabalus peħřot arween pi-rzejeem šipri jaweemafķā. Sčis apřahťlis, ka semneekem masa-tus gabalus peħřot, gandriř arween jopahrmafķā, eewehrots ari no Keisariķās eonomiskās sabeeđribas, kura sčā gada februari greeķās zaur semkopibas ministra kungu pee finantišču ministriķas ar luhgunu, lai semneeku bankai taptu atwehlets aifdot semes piřščānai nauđu aprinku semřem; weetejās aprinku semřes, wiřus apřahťkus labati pašēdamas, tad sčehju semi leelds gabalds lehti eepirēt un to par eepirķčanās zenu isfajit semneekem. Ir tātšču šaprotamās, ka tur, kur muiřšneeku banka muiřšneekem aifdot tīf 20 rbf. us defetinas, ta semneekem dod lab-pahrt 25—30 rbf., jo semneeks galwo par eepirķto semi neweet ar fawu garigo sčehju tā muiřšneeks, beht ari ar meħās sčehřeem. Taħdā sinā buhtu zeriba, ka ja semřem buhtu atwehlets buht par widotajām, ka tad banka atkal sčehju beht saudejumeem semneekem aifdot wiřu waj wis-maf 90 proz. no wiřas piřščānas sumas, tā piřmās bankas darbības gaddās. Taħdejadi riħřojotees tad ari waretu palihđset iħti masturigeem, kureem palihđsibas wiřu wairal wajadřigs. Ja turpretim pi-rzejeem paščeem leelakas sumas, pat tīf 1/3 japeemafķā, tad atalšč itlai turigaķee sčehj eepirķtees.

Dr. B.

Semřes darbiba 1894. gadā tautas iř-glihtības labā.

(Kurpinajums.)

8) Drlas guberna. Lihđi 1894. gadām Drlas gu-bernas semře turejās pee taħda uřřkata, ka gubernas semřei ne-efot nelahda peenahťluma ruħpetees par tautas skolām un tautas iřglihtību plařčakā nořķmē. Gubernas semřei peenahťkotees gahdat tīfai par taħdām iřglihtības eestah-dem, kurām nořķme preeļšč wiřeem gubernas eedřiħwo-tajeem. Par taħdām eestahdem tika atřihās widejās

neela rofa tautas weeneeku namu aifbeđřinaja un tas no-dega lihđi pamateem. Buhtu tas notizis paščā peħdeķā laikā, mainu drošči uřřkautu anarķiķeem, jo — ari taħđu Japanā netruħřti.

Ne-eewehrojojot wiřus sčos attihřības břiħnumūs, buhtu netaiřni, ja Eiropa tomehre jau Japaneešču walřti atřiħtu par sewim pilnigi lihđřeeřigu. Leelais uřřkautums aħř-sēmju preē, kuru fazeħla Japaneešču walđibas wehles-čanās, lai aħřreniju suħtnu teesība, peħz fawas semes likumeem fweščā walři dřiħwot, pee wineem taptu at-zelja, modinaja Eiropesečeeem aifdomas un toti laiteja Japaneešču sfawai. — Eiropesečus isdot Japanas tees-nesčeeem, buhtu deesgan nedroščs meħginajums.

Kameħre Ķapana sčahđi pilnigi atraiřijusees no pagat-nes walģeem, Ķinā wehl arween wiřs pa wezam, tā tā war drošči sagit, winas fatwerřmē gadu tuħřtosčeeem naw it nelas grořisees. Jo, tagadejo Ķinu war nořahđit us weena palahpeena ar wisnezakām tautām — Eģipteeščeeem, Greeķeeem un Perseeščeeem. Šit toti ari Eiropeseči nenopu-ħlas ar faweem daščahđeem noluhkeem un pašahťlumeem eespeesťes sčajā miřu walři un tās eedřiħwotaju puři, taħtalu tee wehl naw kuruwiři, tā itlai — lihđsibās ru-najot — pahri solus pahř robešču.

Šit ilgi jau peem. d s e l s z e t a j a u t a j u m s Ķinā beht taħdas zeribas gaida us iřřčirčanu! Ķau gadeem sem walodas pehtneeku un tultu masfās pee aħř-walřiju wehřneezibām mahjo weřels bars dšelszeta insče-neeru un tehniku, lai pamatigi eemahřitos weetejo walodu un sagatawotos us darbu saħřičānu, tīlkihđi atkauja dšelszetu buħwem buħs isdabata. Beht atkauja nerodas. Ķineesči negriř wis uřřizetees dšelszetaem un Eiropeseču glaumojai walodai. Wini atģeras, ka jau pahral beesči peekrahpti. Šit šlikti wineem iřgahja peem. opiuma jau-tajumā! Ķiwilifazija (attihřība) un uspreeļšeeščāna gan ari nereti pašw Eiropeseču wehles galā, beht pateesība tee domā par dšelszeta atģijām, tuvas teem eeneřtu tīf un tīf tihřas peinas. Un ja dšelszeta ne-eeneřtu, jil eepreeļšč apweħinātās, tad isnahťtu nopeetna domu ismaina un „barbareem“ buhtu eemeřlis fauķt fawus salbatus un teem

usdot eepotet ar eeroiřču palihđsibu Ķineesčeeem žitadas domas par dšelszeteem un „jauklaitu garu“. Ka Eirop-eeitim ar fawu dšelszetu nenahťs ne praħtā beht jehtahđa p a ř ģ l a b u m a Ķinu aplaimot, to tātšču wiřšč galu galā patš atřiħfees.

Truħřti wehl pašaulē „naktšmiņneeku“ přkologijas un mahťla, iskultees no appelesjušeeem, foruhřejusčeeem ap-řahťkeem. Weegli jautat: kapeħz gan Ķina tīf leelisti pa-likuři palat attihřibai un laita garām un kalab Ķina naw darģijust to pašču, to Ķapano? Atbildet us sčeeem janta-jumerem naw weegli. Tapat tā kultur-wehřuriskā pahř-wehřičānās Ķapanā, tā ari wispahřeķā gara pamirščāna Ķinā ir břiħnumi, laħdus otras diwus wares neatron pa-saules wehřures grahmatās. Ķineesču eeredneezības ne-dřiħwā řiřtuma lihđi sčai paščai deenai pratust wiřas sinās par žilwezes tagadejo iħto řahřwollī atturet taħtu no fawa bebeřsdeħla, t. i. ķeisara trona.

Peřingās ķeisara galma weģās pamata domas, ka beht Wiřus walři (Ķinas) žitas tai lihđřigas semes wiřu wairis naw un ka wiři aħřřemneeki uřřkatami itlai tā me-řčoni, leelakais tā Ķinas wajati (t. i. taħdi, kas naw postřahwigi, beht atrodas tā fakot sem Ķinas wiřswalđibas), wehl lihđi sčai deenai naw glušči šatřiginatās. Tapeħz ari naw wehl nelad atģadijees, ka ķeisars laħđu fwešču suħtni buhtu peeneħniis řwinigā audienģe, kas nepahřpro-tamri leezinatū, ka ķeisars suħtna walđneeku tura par sewim lihđřigu. Smeščee suħtni war laimigi teektees, ja teem sčahđ un tad reisi palaimejas neofizielā zekā nokluħti „bebeřs-deħla“ waiga preeļščā. Te peepesči telofčā gada saħtu-mā Eiropesečus pahřtrauģa wehřis, ka jau gadudeřmitus weli zereťais un gaditais beidsot tātšču notizis, ka Ķinas ķeisars fweščos suħtnus piřmo reisi teesčam žeremonieli, t. i. peenahřigi peeneħmīs. Apdomigalee, protams, par sčis wehřis pateesību wehl sčahubijās un uřřlatija to par tultšču isdomu. Un pateesī — řinojuma beigās peesři-mets, ka suħtneem gan bijis atķauts ee-eeť ķeisara piři pa galwenajām trepem, beht peħz audienģes tee tīfušči isfajiti pa maseem řahnu wahřineem. „Šħta řanensčāna ta

skolas. Ķřgahjusčā gadā minetā semře fawus eestatu mainija. Wina atřina par fawu taiřnu peenahťlumu, pee-dalitees pee iřglihtības isplatiščānas tautā un uřdewa semřes waldei řařahđit projektū (preeļščlitumu) tā nah-toine to darit. Toħtalu, wina nolehma iřgahđat no wal-dības atķauju: a) preeļšč biblioteku — laři-tawu eeriħřofčanās un preeļšč lařijumu notureščānas tautas skolās; b) noturet tautas skolotaju řapulģes. Par peeminu Keisara Ķikolaja II. laulafčanai řapulģe nolehma eeriħřot lařā aprinkē pa weenai grahmatu lařitawai. Sčim meħřim řiħmeķa 6000 rbf. un nolehma ari nahťotnē gahđat par sčō la-řitawu seliščānu, ja aprinku semřes par to neruħpetos.

Jo řpirģis gars walđija Ķeķeķas aprinkā semřē. Rā sinams, iřgahjusčā gadā beigās tika safaulka pee domenu un semkopibas ministriķas řapulģe, lai apřreēřtu lihđsektus un želus, tā pazet semkopību. Ķau ilgi preeļšč řapulģes safaulščānas lařtrakři nodarboģās gar sčō jau-tajumu, un daudř balřis bija dřiřdamas, kurām wehřlatu ari řapulģe peekrita, ka tautas skolās buhtu jamahja sem-kopiba, dahřkopiba, lořkopiba u. t. t. Ķħř preeļšč tam tautas skolai šipri eeteiza amatneezības kurģus. Sčō jautajumu apřreeda gandriř wiřas semřes un laitam wiřas preeļščlitumu atrāhdija. Ķeķeķas semře dod řiħtu atřibdi, kadēħt wina pretoģas sčeeem daščahđahđeem kurģeem. Semřes stolu padome ir pamatigi eepařinusees ar sčō jautajumu wiřās Eiropas walřis un nahťuři pee atřiřčanās, ka minetees blakus kurģi fawu meħřē neřa-sneegtu, beht tīfai laitetu iħřajām skolās meħřim — řa-gatawot skolenus tīf taħtu, ka tee wehřlatu dřiħwē buhtu sčehjiģi patřahwigi iřglihtotees. Kadēħt wina issafas pret „pratiģko“ kurģu eewesčānu un apņemas gahđat par laušču iřglihtības lihđsekteem, no kureem war zeret la-bumūs ari preeļšč semkopibas — wina nolehma gahđat par aifřolam, laušču bibliotekām un preeļšč lařijumeem. Ķausču bibliotekas tīks eeriħřotas pee wiřam semřes sko-lam (lařā 150—200 grahmatu). Preeļšč lařijumi ar burwoju lukturēem tika iřgahjusčā gadā notureti 55 skolās. Grahmatu un mahģibas lihđsektu eegahđahđānai isdoti 700 rbf.

Drlas aprinkā semře, atřiħdamā, „ka jautajums par biblioteku un lařitawu nodibināščānu tagad efot tīf pat řwarigģ, jil řwarigģ septindesmitajds gaddās bija janta-jums par tautas skolu nodibināščānu“, nolehma gahđat par sčō eestahšču isplatiščānos.

Walōartangelstas aprinkā semře 1894. gadā isbewuř preeļšč tautas iřglihtības diwi reif wairal, nekā žiteem ga-beem, beht tam řiħmeķa 15,000 rbf. tā pabalřtu pagasteem skolu buħwem. Semře ir iřřahđbijuř skolās eħtu normal-ploħnu, peħz kura pabalřtiteem pagasteem fawi skolās nami jazer. 500 rbf. isdewa diwu biblioteku eeriħřofča-nai, diwas bibliotekas dabuja no Peterburgas Grahmat-neezības komiteķas; 500 rbf. burwoju kultura un žitu pee-

tātšču nebija,“ tā weģee galma mandarini apmeerinati weens otram isčulřēds auřis. (Turpmat beigās.)

Ķfmenogles Saharas tulfneři.

Ķfritas seemeļds isplatas apmeħram 650 juħđšču garais un 200 juħđšču platais Saharas tulfneři, kuršč ir pawiřam laħdas 110,000 kwadratjuħđřes leels, tā tad apmeħram tīf par laħđu trešču daku masafs par Eiropu. Saharas tulfneři nebuht naw tīf lihđřens, tā wispahřīgi ģeografijas nepařineji wehl domā, jo winā pazekas kalnaji, kuru galotnes pat peeži lihđi sčehi tuħřtosčē peħdas augstās. Wiřsemes augstakais kalns, kuršč tīf taħdas 1000 peħdas pazekas wiřs juħvas řpoguta, pret Saharas tulfne-řča augřtumeem ir tīfai tā neezinšč. — Wiřs Saharas tulfneři tagad isfaltis un isdeđřis, želineeka azim tīf parah-das leeli smilřču blahķi un isdeģuščās klintis. Tīfai retumis sčajā postřahčā, leelajā smilřču juħrā, mahľainē un klintainē řastopami augľigi semes gabalini, tā nořauķtās „oases“, kur noguruščāis un lařtajā fauķē iřwiřřuščāis želineeks war atpuħřees un atřpiřřinātees. Beht ne weenmeħre Sahara bija taħda postřahča. Raħdus triħtuħřtosčē gadus atpatai wehl Saharā bija daudř mitraks klimats, nekā tagad un daščā labā weetiā, kur tagad tīfai smilřis ređfamas, toreif puřščloģās řalti meģi un daščabi augi un řatums seřba semi. Ķa eķam wehl daudř gadu tuħřtosčus atpaka, tad tur, kur tagad miřģigais Saharas tulfneři, tā řiniba neščahubigi peerahđa, wiřnoģās plařča juħra un trakōja bangas. Rā wiřs pahřweħtees, no juħvas lihđi tulfne-řim! — Tas sinams wareķa notikt tīf daudřds gadu tuħř-tosčds. Beht, kas ir gadu tuħřtosčē! — Smilřču grau-dinšč pretřaknu, uģdens pileens pret juħru. — Peħz Ķransču řinatuu akademiķas řinām, dabas pehtneeks Ķurnō (Fourneau) Saharas tulfneři dewinās weetās atrādis almina ogu řlahņus. Ko wini mums řahřta? Tee pareisaki tā jeb kuršč žits leezineeks wehřia, ka preeļšč daudř daudř gadu tuħřtosčeeem tur, kur tagad Saharas smil-řis želineekam putina oģis, atrādas lepidodendru un dašču žitu kofu meģi, kuri mas pemařem pahřratmeno-

derumu eegabdashanai preelsh preelshlajumeem. Titlab bibliotekas, la preelshlajumi nepaliks us weenas weetas, bet zefos pa wisu aprinki.

9) Tulas gubernas. Gubernas semste isgahdaja skolotaju sapulzi. Zepifanes aprinka semste nolehma ismaksat ischetreem pagasteem katram pa 200 rbl. preelsh biblioteku, lastawu eerihloshanas us Peterburgas Grahmatneezibas komitejas nofazijumu pamata. Behz komitejas nofazijumeem biblioteka wajaga buht grahmatu par 250 rbl. — Ta tad pagastam no sewis japeemaksa titai pa 50 rbl. un jagahda telpas. Tscherepufkas aprinka semste preelsh bibliotekas, kuru eerihloja schini aprinki Peterburgas Grahmatneezibas komiteja, eerihloja telpas, peenehma bibliotekaru un nolihdsinaja wisas zitas isdoschanas, kas ismaksajaja pagahjuscha gada 350 rbl. un pee weenas no semstes skolam us buhwēja ihpafschu la sa u i s t a b u, kas ismaksajaja 500 rbl. — Tulas oprinka semste nolehma atwehrt 18 bibliotekas, par bibliotekareem buhs skolotaji un skolotajas, semneeki pafchi eerihlos bibliotekas un pee semstes medizinas puntiteem (ahrstu peenemamas weetas) teel eerihlotas grahmatu noliftawas. — Odojewskas aprinka semste eerihlo 10 bibliotekas, katra buhs ap 500 grahmatu, par 350 rbl. katra.

10) Kasanas gubernas. Sche 1894. gada eerihlota „eweritura s kafe“ preelsh semstes eeredneem un skolotajeem. Kasanas aprinka semste eerihloja diwas lastawas un diwas grahmatu noliftawas. Lai papildinatu un pahrlabotu grahmatu rahditaju (katalogu) preelsh skolu un kauschu bibliotekam, semste sarastijads ar Mastawas un Peterburgas Grahmatneezibas komitejam, ar autoreem un grahmatu turgotojeem un luhgs tautas apgaismoschanas ministriju, mineto katalogu waplafschinat.

11) Tambowas gubernas. Worisogebfklas aprinka semste 1894. gada isdewa 53,000 rbl. preelsh tautas isglitibas (25 Proz. no wisa semstes budscheta); no teem: 13,500 rbl. peezam jaunam skolam un diwam, kuru buhwēju bija eejahsta; 2,250 rbl. skolu bibliotekam (pa 50 rbl. katrai) un 1000 rbl. kauschu biblioteku pabalstam. 1893. gada pafchi semneeki eerihloja diwas lastawas un pehrū semste nodewa Peterburgas Grahmatneezibas komitejai 5 pagastu luhgumus pehz bibliotekam. Preelshlajumeem isdoti 500 rbl. un preelshlajumū komitshai, kura pafstahw Worisogebfklas, ari 500 rbl., ar luhgumu, isrihtot preelshlajumū nemeem pilsehta, bet ari us semem. — Morischanistas aprinka semste isdewa preelsh bibliotekam 250 rbl. un preelshlajumeem 100 rbl. Un gubernas semste nolehmuš peeweentees zitu semstu preelshlajumū nemeem pafstahw foda atzelschannu.

12) Bensas gubernas. Par japo gubernas semste lastomas. Sinams titai, la weena aprinka semste isdewuš 300 rbl. preelsh bibliotekam un zitas peeprafijuschas katalogus no Peterburgas Grahmatneezibas komitejas.

13) Saratowas gubernas. Saratowas aprinka semste 1894. gada isdewa preelsh tautas isglitibidamtes ar laiku arihstijads un pahrwehrtas par atmina oglem, kuras, la mums sinatne wahz, ir sinama weida pahrakmenojusches toki.

Ka kahposti isfargajami no spradscheem?

Semes blusas, spradschi pahrschemo apafsch lapam, mehstlem, stahdu lastem un ta tahstaf. Pawasari filtalam laikal palecot nu schee spradschi nereti usriht muhsu lezektis apsehchem kahpostem u. t. t. un tos gluschu isposta. It ihpafchi kahri wini ir us pirmajam stahdinu lapinam, kuras tee daschureis pagalam noehd. Nereti winu deht kahposti ja-apsehj pa otram lahgam. Ka nu lai isfargajamees no scheem postitajeem, kwi pawasards filta laika (ari wasara) usmetas us swaigeem jauneem stahdeem, it ihpafchi kahpostem un ziteem tam lihdsigeem augeem un tos nopofsta? Pret wineem isleeto daschabus lihdseltus, no kureem gan neweenam naw pilnigu panahstumu. — Kahds wezs daubj peedshwojis dahrsneeks, kura nekaf schee kaitigeem zeemini ne-apmellejuschi, jebfchu gan tee wina kaimnam gandrihs katru gadu kahpostus nopostijuschu, man pret wineem eeteiza kahdu koti lehtu un weenlahrschu lihdselki, kuru tas ar labam selnem pahstahwigi lectojis. — Lihdselkis ir schahds: Sehklas, la peem. kahpostu, greefchnu (kahtu) rahzenu, rutku u. t. t. ir til pirms sehshanas eemehzrejamas stahbetu kahpostu sulā jeb schkidrumā un tad issehjamas. — Gribedams par man eeteikta lihdselka werigumu pahrleezimates, es pagahjuscha 1894. gada pawasari lezektis apsehdam, diwas lezektis, kuras gluschu lihdsas weena otrai, weena no tam eejehju stahbu kahpostu sulā mehzetas, otra attal smiltis audsetas kahpostu sehklas. Tani lezektis, kuru es apsehju ar smiltis audsetam sehklam, spradschi noehda wisus kahpostus, nepret tani lezektis, kuru es apsehju ar stahbu kahpostu sulā mehzetam sehklam, tee neaifika neweena stahdina un ari spradschu taja pawisam neredseju. Tadeht it laipni luhdsu, is lihdselki itweenam semkopim pahrbaudit.

Muischas pahrwaldneeks A. G.

bas 26,515 rbl. Schini sunā 500 rbl. skolu bibliotekam, 1800 rbl. pagastu pabalstiem pee skolu buhwem, 1000 rbl. amatneezibas kurseem, 2000 rbl. semkopibas nodafai un ahbezis skolam. Lai isglitibu jo projam weizinatū, nolehma ruhpetees par atskolam, bibliotekam un lastawam. — Zarizinas semste eerihloja publiktu biblioteku pee semstes waldes. — Serdobstas semste isgahdaja pedagogiskus kursus preelsh tautas skolotajeem. Schin mehlim wina isdewa 500 rbl.

14) Kasanas aprinka semste nodibinaja bibliotekas pee wisa tautas skolam. 1894. gada wijas bibliotekas lopā bija 60,307 grahmatas, starp tam preelsh skolotajeem — 5,110 grahmatu. Biblioteku wehrtiba 15,027 rbl. 87 lap. — Zarewskofschaiskas semste 1894. gada isdewa pahri par 23,000 rbl. preelsh tautas isglitibas. Wina nodibinaja wairakas kauschu bibliotekas, eerihloja jaunās skolās, pahrlabaja pahstahwofschas, paleelinaja skolotaju algas un nolehma: pehz laireem nobeneeteem peezem gadeem skolotajeem algas paauginat. semischu jau tadeht, la winu dshwe wezumā un flimibas gadijums ne zaur kahdam pensijam ne-efot apdroshinata. (Turpat weht.)

No eelshsemes.

a) Waldibas leetas.

Widsemes gubernatora jirkulars semneeku leetu komisareem, 5. aprili 1895. gada pehz Kristis peedimshanas, sem Nr. 1447, nodrukats „Widsemes Gubernas Awises“ 36. numura. Jirkulars stan ta:

Gewehrodams to, la man beehi ween peenah peeprafijumi par aiseeschanas kahribu is Widsemes gubernas, la ari luhgumi, lai attauju aishetot, es jums leeku preelshā, pafnot pagastu waldem sehshos us aishghejeem aiteezoschos nofazijumū:

1) Bes eelshleetu ministrijas attaujas neweenam naw brijw aishetot wajpat jagatawotees us aishetofschannu, la peemehram tahdā noluhkā pahrdot kufinamu wajnelufstinamu mantu u. t. t.

2) Personam, kuras nodomajuschas aishetot, eepreelsh isamalfā wisi krona, pagasta paradi, la ari nehchaubigipriwat prafijumi. Tahdam personam, kas nonomajuschas semneeku semschas un itumde acfazitā laika un kahribā jausfala nomas kontraktis.

3) Pshami deht aishetofschanas attaujas eefneedsami man ne wehtakā lihdsj 31. martam gadu eepreelsh aishetofschanas, bet pate aishetofschana war notilt titai no 1. maja lihdsj 15. augustam otra gada pehz attaujas dabuschanas.

4) La la Samaras, Saratowas, Ufas un Orenburgas gubernas wisa brijwā, aishgahjejeem atbodomā seme jau eenemta, tad aiseet wairs war tilai us Sibiriju un stepju apgabalū.

5) Us kaut kahdu nebuht naudas pabalstu no krona puses aishghejei nedrihtstzeret. Weenigā palihdsiba no krona puses war buht tilaita, la aishghejeus un winu peederigos pafselshjeeteem wed par paseminatu maksu pilnas maksas weeta.

6) Personas, kuras neispildis 2. un 3. punktā minetos nofazijumū, nedabū attauju us aiseeschannu. Kas aiseet bes wajadshgās attaujas, tos pafselshjeeteem newedis par pajeminatu maksu, aiseeschanas weeta nonahlot tee ari nedabū semes, bet tahdi patwafigi aishghejei pehz eelshleetu ministra nolehmuš, tiks no zeta ar „etapi“ juhtiti atpakal winu agratās dshimes weetas.

7) La la patwafigu aiseeschannu no schi laika wairs newar zeest (atkau), tad jums, lungi, usdodu zaur pagastu walshu amata wihreem stingri us to raudstites, la pagastis nenotiktu aiseeschana waj ari sagatawofschanas us aiseeschannu bes peenahzigās attaujas. Un itlihds kahds sagatawojas us patwafigu aiseeschannu, pahrdodams mantas un ta tahstaf, tad schohda sagatawofschanas tuhlin apturama un wainigeem us sodu likumu 948. panta pamata sauzami pee atbildibas. — Wisparastakais lihdselkis patwafigai aiseeschannai ir, kad wisa gimene ar paf teizas eet darbā. La la pagasta wezalais un wina palihgi la personas, kas stahw ar eedshmotajeem salars, war par gimenes noluhseem, paf nemot, dabut skaidras simas, tad tahdā gadijeenā, kad gimene paf sanhmuš, nelikumigā zeta aiseet, augschminete amata wihri sauzami pee atbildibas. Pagasta amata wihreem jabuht atbildigeem ari tani gadijeenā, kad israhbas, la bes pafes aishgahjse gimene jau

*) Siroa pitas lihdsimbas juhtam, eewehrojot semstu spigro darhu tautas attihstibas un lastahshibas weizinaschanas sim. Ar se witu ar afimibu ari usstatama semstu zenschanas attihdsinat gaismas isplahdaju skolotaju grahtos publikus, paleelnot zil ween til eepsehjam skolotaju algas un nodroshinot skolotaju stahwosti. Red.

agrat bija nodomajuse patwafigi aiseet, jo sagatawofschanas us aiseeschannu (mantas pahrdofschana un tahdā zeta nepezeeschanni wajadshgo leetu pirlschana) newar palikt nepamanita, ja pagasta amata wihri te usmanigi. Bet ja galu galā weht israhditos, la paf patwafigam aishghejam la tahdam isdota ar sinu, tad wainigeem pagasta amata wihri ne itween personigi sodami, bet ari weht atbildigi ar sawu mantu samehra ar panta (er. 135 Osm. Nox. o cezok. coct. cb. Zak. t. IX ocoo. upuz.) nofazijumeem.

„Waldibas Wehtnefi“ isfludinats, la us Wisaugstako pawehli schā gada pirmā nowembri pehz lugneezibas sehshchanas us sehsham nedelam eefawzami us mehginajumeem Deepajas oštā tee Widsemes, Kursemes un Zgaunijas tugu kapteini, stuhmani, stuhmanu palihgi un lastmani, kwi 1. janwari 1891. un 1892. g. peestaititi referwai.

Par Zehsu aprinka I. eejirfna semneeku leetu komisaru ezejts titularpaddomeeks Baums.

(W. G. N.)

Ar selta us kruhtim nehshajameem kruhtem apbalwoti sehshchi mahzitaji: Bahrbeles — G. G. Griners, Tuluma — A. Jurgenšons, Keel-Nuzes — J. W. Sakranowitsch, Selgawas Jahna basnijas — E. Katterfelds, Peterburgas Zehus basnijas — J. Sanders, Sehplis pahweks — W. D. Lundbergs.

(W. W.)

Lafchu pagasta wezalaijam Kallwinam, rastwedim Ektanisam, Baltas muischas pagasta wezalaijam Tolstunam un rastwedim Mafulisam Kursemes gubernators isfahjis pateizibu par krona nodoklu peedshchannu no semneekem.

(R. G. N.)

Apbalwoti: ar Annas 2. schiras ordeni: Kursemes ewangeliski-luterifsh konfistorijas wizepresidents generalisuperintendents Julijs Wottchers, Mafkawas ew. lut. konfistorijas wizepresidents generalisuperintendents Pauls v. Everts, Riġas probirpalatas pahrwaldneeks Nikolajs Kulafows, Kursemes kameralpalatas nodats preelshneeks Karlis Sabowstis un walsh bantas Riġas kantora wezalais sehretars Ferdinands Bernets; ar Annas 3. schiras ordeni: Riġas pafsa zensors J. Schmidts, walshbantas Deepajas nodats kontroleers Wiktors Spira, Widsemes atshes waldes grahmatuwebis W. Umows un ta palihgs N. Johansens, Riġas meshlungs J. Monkewitsch, Wezmuischas meshlungs G. Jurgenšons, weterinarinibu mogistris G. Audums, Winas un Kaunas domenu waldes mehneeks S. Mellers; ar Stanislawa 2. schiras ordeni: Baltijas domenu waldes pahrwaldneeka palihgs W. Suitschows, walshbantas Riġas kantora wezalais grahmatuwebis J. Kechs, Kursemes atshes waldes ufrangs Karlis Kirpens un Peterburgas Sw. Katrinas basnijas mahzitajs R. Walters; ar Stanislawa 3 schiras ordeni: Baltijas domenu waldes datishchannu webis E. Kaufmanis.

(W. W.)

b) Baltijas notikumi.

Baltijas Arcewu Klubi, la Peterburgas awises sino, dabuschot is walsh rentejas us trim gadeem 28,000 rbl. leeku pabalstu.

Zehsu laufshaimneezibas isstahdi isrihtos ari schā gada 24., 25. un 26. junija, kuras deenas ta buhs atwehrtā no pulstien 10 rilta lihdsj pulstien 7 wafarā.

Se-ejas makfa: pirmā deenā 60 kap., otra deenā 20 kap., trešā deenā 30 kap. Se-ejas bitete preelsh wisam trim deenam 1 rbl. 50 kap. Behreem sem 10 gadeem otra un trešā deenā jamafā 10 kap.

Peē isstahdes un wajshas lopu turgus japeeteizas wehlatakais lihds schā gada 1. junijam. Peeteichanas usratstama us noteikteem un no komitejas isdoteem formulareem un eefuhtama isstahdes komitejai. Behz 1. junija eefuhtitās peeteichanas titai til tahli eewehros, zil weht buhs swahadu telpu. Wehtaki peeteizotees ari newards peedalitees pee fazihlites godalgu sim, la ari neiks usnemti katalogā.

Por telpam isstahde jamafā:

- A. Par lopeem stakds:
    - 1) par sirgu . . . 75 kap.
    - 2) " leellopu . . . 50 "
    - 3) " aishgaldu . . . 100 "
    - 4) " aploku . . . 75 "
  - B. Par laufshaimneezibas, meshkopibas, moderneezibas un mahjruhneezibas rashofumeem pajumte:
    - 1) par galbu jeb pfaufu 5 kap. par kwadrat-pehdu
    - 2) " grihdu . . . 3 " " "
    - 3) " weetu pee seenas 3 " " "
    - 4) " klaju, no wijampu . . . 50 " " "
  - C. Par mafchinam, semkopibas rihkem un tamlihdsigam leetam us isstahdes lautuma jamafā par kwadrat-af 50 kap.
  - D. Par katru putnu, eelkaitot baribu, jamafā 20 kap.
- Telpas nauda aishmaksajama tuhlin pehz isstahdamā preelshmeta isstahdichanas. Par preelshmeteem, kuras grib pahrdot, pee peeteichanas jausdod zena, kuru isstahdes laika nedrihtst paauginat.

Lopi janowed istahde 22. un 23. jūnijā, wehslais pulsten 7 wakarā, kamehr žitas istahdamās leetas war jau sabht peewest no 20. jūnija, bet jabeids peewest 23. jūnijā, pulsten 7 wakarā.

Istahdītās leetas, pahrdotās jeb ari nepahrdotās, pirms istahdes beigam naw brīhw ašwest no istahdes. Istahdīto leetu noweshana no istahdes laukuma fahlas pehž istahdes beigam 26. jūnijā, pulsten 7 wakarā.

Lopi 24 stundās pehž istahdes beigam no istahdes laukuma jaaiswed; nedshwus preeshmetus jaaiswed 8 deenas, žitadi tos illeetos istahdes kasei par labu.

Sirgu wadašchana notiks itdeenas no pulsten 1 pehž pusdeenas.

Par istahdīto leetu apšardšibu, apkopschānu, barību, ašwestchānu un suhtišchānu jagahdā istahdītajam pašcham par sawu maksu un ar pašča personālu. Tīlai putni teel apkopti no komitejas peenemeem kopejeem. Par scho personāla skaitu, t. i. žil pee apkopschānas pa istahdes laiku wajadschu, ihpashneekem ar komiteju jameenojās un schis personāls debun beš atlihdshības redshami nesamu sīhmi. Kas scho pašaudē, jeb dod kahdai žitai personai leetošchānā, tam japehrl uš sawa wahrda iskrāpita ee-erjās sīhmi, kas derīga wīšām deenan.

Komiteja neushemas atbildību par istahdīto leetu fabo- jashchānu waj nosuschānu. Pret uguni, istahdamās leetas war apdrošinat, kas uš peeteišchānās formulara japee- sīhmi, ušdodot sumu, par kuru istahdamās leetas top ap- drošinatās, kas finams noteel uš istahdītāja wehlika.

Pa istahdes laiku istahde ari buhš kahds lopu ašrits, lai wajadsības atgadījumās buhtu pee rotās. Wahjus lopus un tahdus, kam redshamas kaites, atraidīs. Komitejai teehba ari tahdus lopus atraidīt, kas istahdīschānai jeb waišlas lopu tirkum israhdītās par nederigeem un atraidīschānā war notikt, tos peeteizot jeb istahde nowedot.

Wiseem istahdītājeem un aptojejeem katrā sīnā japa- bodās komitejas nosajūmeem un istahdītājeem par sawa preeshmeta tīhriščhānu jagahdā preeshch pulsten 10 rīhdīs. No ta brīhšča, kad istahdītājs dabujis kwihtī par sa- nemto preeshmetu, wīnšch stahw sem no komitejas pee- nemto žilwelu usraudshības. Beš sewiščhās atkaujas nedrīhtī istahdes telpās kurtinat, uguni dedshinat, neš ar twaitu mašchinām strahdat. Lopu kopejeem starp pulsten 9 rīhtā un pulsten 7 wakarā no istahdes telpām naw brīhw isheet, ja tahds to tomehr daritu, tad wīnu beš bītees ne-eelaidīs.

Wīnu istahdītājeem preeshmetu labaka pahrskata un ap- spreeschānās deht japeeteijas seļošchā kahrīwa; waišlas lopu usstahdīschāna notiks pehž sugam.

Istahdītājeem teehbā, ari žitadu sugu lopus istahdīt, bet beš saženščhānās.

Istahdīto leetu pahrdoschāna war notikt tīkai žauc ko- mitejas wīdūtāshību, pee kam pahrdoschānā no pahrdoschā- nās sumas jamatšā 3% (proženti) no lopeem, 1% no ne- dshweem preeshmeteem istahdes kasei par labu. Ja ko- miteja kahdu peekertu, kas to nebuht steperi pahrdod, tad tam jamatšā 20% no dabūtās sumas. Semlopības rīhtī un mašchīnās ir no scheem nodotkeem atwabinati.

Notikumi wairakšolīschānai.

Wairakšolīschāna fahlas beidšamajā istahdes deenā, pulsten 1 pehž pusdeenas.

Wairakšolīschānā atraidīs nedshwus preeshmetus, bet peelaidīs tīkai lopus un protī:

a) wīšus wairakšolīschānai peeteiktos lopus, ja wīni jau nebuhtu eepeeshch pahrdotai;

b) wīšus pahrdoschānai nepeeteiktos lopus, bet par scheem jamatšā wairakšolīschānās nodoklis un protī: par sirgu jeb leellopu 50 kap., par šhklōpu 25 kap., schis nodoklis jamatšā lopu ihpashneekem pee lopa peeteišchānās wai- rakšolīschānai komitejas kanzeleijā;

c) par lopeem, kuri naw bījuschi istahdīti, jamatšā wai- rakšolīschānās nodoklis: par sirgu jeb leellopu 3 rbl., par šhklōpu 1 rbl. Ari schis nodoklis ihpashneekem pee lopa peeteišchānās wairakšolīschānai komitejas kanzeleijā jasi- uatšā.

Ja pahrdoschāna wairakšolīschānā notikusi, tad pahrdos- wejām jamatšā istahdes kasei par labu 3%. No scha nodokļa atwabinati tee, kas sawus lopus atpafat pīkru- schi. — Sīhtakās sīnās par istahdī wehl turpmat.

Limbašču beedriba 3. aprīlī isrihkoja bajaran, no kura eenahža pahri par 300 rbl. No minētās naudas eegahdās jaunu beedribas kowogu. Basarā it sewiščhu wehribu uš sewi wehřa roldarbi, kuri leezināja par muhřu seļtenu ischallumu un labo garšču. Basaram seļoja danīschī rogu musīkas pawadībā.

Pee Ritaures bījuschām Daibes uhdens dšrenawam Eduardam Lewerenzam atkauts eerihkot fabriku (beš twaita spehko) eetištāmā papīra isgatawoschānai. (W. G. A.)

Sangastās Semkopības beedriba (Wallas apr.) apstīprinata. Bor beedribas preeshneeku ezeltis Sanga- stes ihpapashneeks grafs Bergs.

Skujenē otrās gīlde tirkotajam Jahnim Schmidtam atkauts eerihkot grahmatu pahrdotawu. (W. G. A.)

Želgawā, kā „Rīschl. Westn.“ rakřa, pastahwot kahda ehmota eeraščā, ka pīšonus, kuri nomīřtot, apřwanot

tīl pehžpusdeenās, preeshchpusdeenās turpreti brīhřtot ap- řwanit tīkai muishneekus un literatus. — Tahdai dīhwainai eeraščai gan buhtu jabeidsas. Wīna muhřu laikeem nedara goda. Deewa preeshchā tātšču wīř žilweli weenadi!

No Seepajas. 1. aprīlī 70 Wahju gīmenes ar twaitoni „Nenny“ ašbrautuschas uš Kanadu (Seemet- Amerikā). Minētās gīmenes bījuschās no Wolīnijas gu- bernas. Tāt pat deenā 50 Schīhdi demušchees uš Ar- gentīnu (Deenwīdus-Amerikā). Nedetas trīhs wehřal kahdi 1500 Schīhdi aīřzetoschot uš Argentīnu.

Meščotnes pagasta M. B. jāimneeks kahdas ne- detas atpafat noslihta Memelē. Kā domā, tad par nahwes žehloni laikam usstātams alkohols. Melaimes weetā uhdens naw nelahds bīhtais. — p.

No Anzes dšelsžeta stajās līhdīs Keel-Anzes robe- šcham, kā „Rīschl. Westn.“ sīno, taitīřchot schořesu, kuras taitīřchānai atwehleti 43,853 rbl.

Par Sezes mahžitaju, kā „W. W.“ sīno, uš draudřes luhgumu optīprināt weetejais bījuschais palīhga mah- žitājs K. Želdmana lgs.

No Mas-Salwas. Lai gan muhřu pagasts postahw tīkai no 25 jāimneekem, tad tomehr tas līhdīs schim wehl arween turas uš sawām tahjam. Ka tahdam masam pagastam naw wīs weegli schinīs grūhtīs šojimeezības apstahkās pastahmet, ir katram weegli šaprotams. Tadeht ari naw ko brīhnitees, ka atradās wīhri, kuri wīseem speh- keem par pagasta peewenoschonu puhlejšās. Tā kā muhřu pagasts stahw katrā sīnā stīprā safarā ar Ehrberges, tad ari pee bāšoschānās ar leelu bāřu wairumu nobāřojo, pee pehdejā peedāltees, lai gan atradās godkahrīgi wīhri, kuri pa mahjam aplahrt braukdami luhkoja sawas personas un personīku labumu deht sew bāřās sabābut pagasta peewenoschānai pee Aisupes pagasta, uš kuru mums rudenti uš pawafarā nelahdā sīnā naw eespehjamīs nokluht, ja negrib mehrot gawo žeta gabalu līhdīs kahdam sīnamam tīltam. — Daschās tam muhřu pagastā sīpri isplati- jees breesnīgs naudas dilonīs. Tadeht ari naw nelahds brīhnumē, ka muhřu skolotajam newareja kahrīgi wīna grūhtī nopelnito algu ismatřat, par ko tam bija jāšper deesgan nepatīhkami šoti. Lai augščā mineto sīmību aštrāl nowehrřtu, tad pagasta walde ita isdarīta eewehrojama pahrmaina. — Daschās personas itā fautias pee atbildības un tām aprakřitas mantas. Schimbrīř- schām pagasta walde atrodas itīhī kreetnu wīhru rotās, uš kureem pagasts war katrā sīnā lepnš buht. — Tahkat ar peehku jafata, ka pehdejā laikā atradušchees wīhri, kas labām seļmem strahdā pret ispuhřu krogu prealeem. Tā, naw sen atpafat, itapa weens no muhřu krogus tehweem apřuhdřets pee poližijas waldes par nesin kahdeem „me- řigeem wakarēem“ lepnajās krogu telpās, kura leetu noded- wuse peenahžīgā weetā. Žerams, ka tas kūs labatais līhdīsēhts pret krogu ballem. Netruhtī jau mums ari sawas labās puses. Tā par peemehru, laikrakřtu laři- schānā esam schoģad labu šoti uš preeshchu spehřuschī, jo kamehr pehřn mums peenahža tīkai 8 etsemplari daschadu laikrakřtu, (5 „Bāřs“, 1 „D. L.“, 1 „Balt. W.“, 1 „Latw. Aw.“), tamehr muhř schoģad apņemo 16 etsem- plari, kuri seļošchī ībdalas: 5 „Rahjas Weeja“, 3 „Bāřs“, 4 „Latw. Aw.“, 2 „Deen. Lap.“, 2 „Balt. Wehřtu.“ Tā tad laikrakřtu lařiščhānā manama pawīřam žita tendenze, tā kā „Bāřs“, wīnos paščas wahrdeem runojot, jau tagad war schehligā bāřī dīwus abonentus apraudat, par spīhtī wīšām sawām sīstemātīskī fastahdītām formulām, ar kurām ta sawās seļešās ar sawu abonentu skaitu leelas. Austrumu, wīna satura deht, schoģad wairs neweens neabonē, lai gan tas gadu mainā mehřj ari to kreetnaku pašneegī. — Mums ari ir saws dšeeda- taju kōris, kūršč žentīgi poschās uš nahkameem wispah- rejeem dšeedaschānās swehtkeem. Tīkai swehtku komiteja wehl līhdīs schim naw wīšas swehtku dšeesmas peesuh- tījuse, žaur to lauzīneeku kōreem leeli dšehřřschī eewahži- schānai želas, jo, pawafarim eestahjotees, teem wairs naw eespehjamīs tīl daudj laika seedot dšeedaschānai.

Kodejs. Newelē, kā „Rev. Beob.“ rakřta, nomīřuse kahda ubadře, kuras dšihwoli atpafat daudj wehřtšapīri un stādras naudas, pawīřam kopā 60,000 rbl.

c) No žitām Kreewijas pusem.

No Peterburgas. Wīnu Majestates Keisars un Keisareene, kā telegrafs sīno, 6. aprīlī apmelejšuschas ar- teologīskās komīřjas telpās, kur istahdītās paga bījuschā gadā atrakřās seņaines leetas.

No Toropezās un Solmas aprīneem (Pleřta- was gubernā). Schee aprīnti atrodas Pleřtawas guber- nas austruma datā. Latweeščī sche eesahka apmeštees jau gadus 20 atpafat un tagad dšihwo isklaidu pa weenam, jeb pulhīnds. Žetotājs war eewehrot, ka tur, kur ir leelaki izjirtumi, dšihwo Latweeščī. Weetejās eedřhwotājās Kreewās tas ir palīžis par parunu, ka Latweečis kahjim līhdīs un kā kahjis no Latweešča behģ, bet Latweečis no lařiščhā nelad. Leelakā datā Latweešču ir eepī- uřī semi par dšintu, pa weenam, jeb ari wair- kopā jameenodamees kahdu muishču. Kas ir pīkrušč- pa wee-

nam, tee pa leelakai datā ir pīkruščī mešču, jo wāř Latweešču kapitāls tīl tahtu sneedřas, ka waretu nopīřt kahdu prawwaku muishču. Wīnu materialīskās stahwotīs ir teeshcham bījīs ne apřlauschams: ar leelām publem nahžās mahjās želt un žitas šajimeezības wajadsīgās leetas eegahdat.

Bet lai nu bija kā buhdams, taitšču deesgan daudři ir panah- t uščī sawu sen tīřfoto mehři, kura deht tee dšimteni at- řohjuschī, tas ir, wīni ir eeguwsuschī kōhdu gabalīnu semes par sawu. Bet deemschehl dārdš ir ari wehl tahdu, kas dšihwo uš rentes un pusgrauda. Tee wīř ir tahdi, kas no dšimtenes tūřchī eenahřuschī, jeb ari, kas ar eekrahto mařumīnu weegšpahrīgi rīhkojusches, kas gan notīžis wīřai reti. Ihpaschī teem tagad grūhtī laiki un gandriřš naw žerības pee sawās semes tīk. Ģadus 20 atpafat seme matřaja 3 līhdīs 10 rbl. par deřetīnu, bet tagad ta pati seme matřā 20 līhdīs 50 rbl. deřetīna — un kur tad tee pekņas awoti ir? Daudřeem semtopjeem, it ihpashchī pusgraundneekem wehl pašcheem maīše japehřt! behdīgi gan . . . un līni ari sche wairak nematřā kā 25 līhdīs 30 rbl. par bīrlawu. Wehl atleel weenīgais pekņas awots leelkopība, kurai pehdejās gādās schejeeneeščī peegreesuschī leelaku mehribu. Par sweestū Ģolmā teel samatřats 20 līhdīs 25 kap. par mahřzīnu, bet gafa atfal schoģad ir toti lehta. Žublas galu war dabut Toropezā par 8 kap. mahřz. un ja pīřt wejelu wepri no lauzīneekem, tad dabun par 5 kap. mahřzīnu. Žitadu pekņas awotu mums naw. Skotu weščhāna, kuras deesgan daudřs bija, bija tīl lehta, ka gandriřš par 25 kap. bija jābrauz wīhram un sīřgam deena. Tad jau, ja ausās ir japehřt, newar par ausām wairak nelo nopelnit. Daschās weetās nu gan ari dewa wairak, kā peemehram kōrona „dāřchā“, ne tahtu no Ģolmas pīř- sehtas, bet tur jau pīrmee rotās naudas šonehneji žitu nepeelaida, jo galwoja, ka pašchī wīřu iswehřschot. Tā sčh- nīs laikdīs, kam seme ir nomatřata, jeb kam tīl jamatřā ta hds mařumīnšč bānkai, wehl kā nebuht žauri teel, bet pahřejeem kahjās gauščī grūhtī. Atīhřības sīnā schejeenee- šchī ita hū uš toti jema palahpeena, jo skolas naw ne weenas. Tadeht atrodos pat tahdi, kas pee eeswehtīschānās nahř un neprot lařti. Waj naw behdīgi, kad neprast lařti? Vai schoš behdīgos apstahklus pamāřinat, tad scho apgabalu mah- žitājs Woafa lgs, kūršč dšihwo Toropezā. eesahjīs apme- let wairak apdřihwotus nowadus un pahřklauřit behrmus lařiščhānā. Tas draudřes ganam gan dara doudřs puhřinu, eewehrojot to, ka tas ir par mahžitaju Toropezās, Ģolmas un Welīti-Luku oprīnkōs, kuri ap 150 wērřis gari un plati. Mahžitājs Woafa lgs ari ir daudřreīs eestīnāstēs jau tajumu par skolas eerihřoschānu Toropezā. Latwee- řchu leelakā datā gan ir ar meeru, bet Ģolmasī tam wīř- pahreģi ir peeti. Latweeščeem weeneem schinīs grūhtōjās laikdīs skolu uřturet ir deesgan grūhtī, bet ja nu buhtu ween laba grība, tad ari ir tas wehl buhtu eespehjamīs. No isrihřojumeem sche naw ne wehřis, peeteel, ka daschās wairak apdřihwotōs apgabalds jaunēkī salasas un paseedo kahdu swehřideenu trīmpum. Teeshcham ar behdīgu řrdi jāišaujas:

„Kad atnahřs kahdreis mums tee laiki, Ko žiti Latwji tagad rebř! Kad šudīs tumsība kā twaiti Kas kauschu ožis žeeiti seři? — p.

Auguštis Dreimanis.

Meř Kawas gubernas apřahkři, kā weetejais pīřsehtās „Dīřtōks“ rakřta, esot toti behdīgi; it ihpashchī pehdejā laikā israhdījees, ka newaglība isgahjuschā gadā tur bījuse wīřai leela, sewiščhī gubernas austrumās, kur laudīs žee- řchot pīlnīgi badu. Ģruhtee laiki ari šahpīgi šajuhjami ruhņeekem un širgotājeem.

Wairak Kawas Latweešču šawstarepejas palīhřības be- dribas statutus eesřcheetu ministřis 15. marčā apstīprinājis. (W. W.)

No Taganrogas. Labības ženas Taganrogā, kā „Priaf. Krai“ rakřta, pehdejā laikā sīpri žehřuschās. Žir- go tajeem nahkotees grūhtī apmeerinat wīřus ahrsemeeku pe eprařjumus, labības truhřuma deht. Wīřwairak pee- prasot rudsus un meeschus. Oņā uš labības lahdīnu gaidot trīhsdeřmit ahrsemeeku lugi.

No Kejwas. Dnepras upes uhdens sīpri šajelda- mees un dodamees pahř krašteem pahřpřuhdīnājis Dholomas preeshchpīřsehtas eelas, kur laudīs wairs wārot satīktees tīl lai wam. Eedřhwotāji, kā telegrafs sīno, pahřkrawajotees uš augřakām pīřsehtas datam.

No Odesas. Kreewu twaitōnu šabeedriba atlahja kahrteju twaitōnu satīřmī ar Baltijas ořam, uš kurām tā pīrmo lugi aīřsuhtīje twaitōni „Keisareene Marija“. (Seem. tel. ag.)

No Odesas. Fabriku weitaldē, kā „Now. Brem.“ rakřta, peenerotees arween leelās klusums. Wīřas ša- britis pahřkrawajuschās pa žeturtu datu līhdīsšchīnejo dārb- deenas sawumu.

No Warschawas rakřta awīřei „Now.“, ka Žablōni šahjās tuwumā, pee Wīřlas dšelsžeta, meščā atrahřs šemneeka Weosřta līhtīs. Pee līhtā křrmena eewehrotās peežpadesmit bruhřes, kuras bījuschās isdarītas ar kahdu neařu preeshchmeim. Pehž ilgās melleschānās isdewees no- řeedsneekus uřeet. Tee bījuschī nonahwētā seewa un kahds

Sludinājumi.

Advokāts A. P. Stroinowski

tagad bīstno leclājā Kalesu eelā Nr. 63, 2 trep. augšā, pretim pašai.

Unemās jīvī- un krimīnāl-prāvju meščanu.

Sludinājums.

Mahpils un Rīteres pag. walbes Rīgā dšwobameem pag. lojeltem iřdōs jaunas pafes pret nobōli samafu.

Mahpils un Rīteres pagafā walbē, 7. aprīlī 1895. g.

Mahpils pag. wečafāis: E. Grapmano. Rīteres pag. wečafāis: F. Lauwa.

Strīhwereš apfahrtnēi

fiņojam, tā apstefesumūs uř telofšā gada

„Mahjas Meesī“, tā ari sludinājums preefšā fāi laifrafša peenem

Kruhmiņu Zahnis

II. Rīgā, Semn. Wīrteefas rafšwēdēl.

Mahja

derīga preefšā dšreenu jeb materialu preefšā pafēdotawu eeriblofšānas, fabrifu tumumā, apfrafku dekl teel lehti pafēdota 5 wertes aif Alefandera wahētees, wee Peterburgas fāofefas.

A. Leutnera

pirnā Kreewijas welofipeđu fabrifā,

dibinata 1886. g. apbalwota fefšās iřfahēš ar augfšafām godalagū.

peedahwā Ia pneimatifšus welofipeđu — jaunūs un leclotūs, fahlot no 90 rbl.

Leclafō krahjūmū wifadu peedurumū dafu. Regatawū materialu un gumiju, tā ari wifafas dafas — gatawas un puřgatawas — pafšū iřgatawofšānāt par fabrifas jenam.

Iřdara uř labafō un abrafōo reparatūras un pafhrfahdajūmūs. Iřfufretē jenu rahdīfāfē par wēlī un franco.

Fabrifā un noliftawa Rīgā,

Suworowa eelā Nr. 21.

Manā grahmatu- un bīfšū-drufatawā, burtu- lecluwē un Latweefšū grahmatu pafēdotawā, Rīgā, wee Petera bafnīfās, dabujama fāfāba grahmata:

Ubaģš.

Dšefšmū luga bīwōš dšleēnōš no Lejas-Kruhmitā.

Mufila no wairāl lomponifštem. Wafkā 30 kap.

Wīlūģš flaweeru iřwīlūmūs „Ubaģam“ wafkā 1 rbl.

Ernsts Plates.

Rīgā, Rīgā, Rungu Saffer-eelā berga No 22, namā.

Galtīfās audeklū un dšjū manufaklūras fahēdribas, Kengeragū, par fabrifas jenam dabujami andefli, līnu un pakulu dšjīfās Rīgās manufaklūras noliftawā wee

K. Lorch & beedr., Rīgā, Rungu eelā Nr. 22.

Kursēmes kredit-beedribas krahjkafē

zaur fāfo uřteģz wīfūs

4 1/2 procentīgus noguldījūmūs

ar kuponeem dekl iřmafšāfānas uř 1. oktōbri 1895. g. Teel fīhju iřpafšneekl, las peenem augiū pafemīnāfšānu uř iřģetri (4) procentem par gadu, fahlot no 1. oktōbri 1895. g., teel uřafjīnāt fāfīs krahjkafes fīhmes ari jau agrat dekl pafērafšfāfānas jeb afpīhēfšānas eefneegē. Par wīfām neifnemtām 4 1/2% krahjkafes fīhmem no 1. oktōbri 1895. g. fahlot, wairō tahlat nefahdī angli netapo matfati.

Walde.

Zehju semkopības iřfahde

liħš ar

waiřlas lopu tīrgu,

iřfīhota no

Deenwīdūs-Wīdšemes wīřpafhrderīgās un semkopju fahēdribas,

tīfš notūreta jūnija 24., 25. un 26. d. 1895. g.

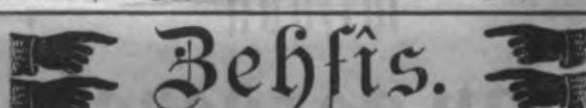
Programa:

- I. Lopu iřfahde (fīrgi, leclōpi, aitas, zūfšas). II. Suni; iřfahde iřfīhota no Wīdšem. medneezības zeenitaju beedribas. III. Sem- un meščkopības mařhīnas un leetas: Labības tīhramas mařhīnas un semkopības rīhfi. IV. Moderneezības iřgatawōjumi. V. Semkopības feħklas un laufu rafģōjumi. VI. Meščkopības feħklas un fahdu promes. VII. Sem- un meščkopības ruhņneezības iřgatawōjumi: a) Brandwīhna beđfīnatawū iřgatawōjumi; b) alūs darītarawū iřgatawōjumi; c) dařģahdī keegeli un dakfīni; d) kalfis un gīpfs; e) fūhdrās iřgatawōjumi; f) tofa papīrē; g) řhīndekli. VIII. Mařfīlģi mehflī. IX. Sem- un meščkopības pamahzības liħdfeħli. X. Ratneetu, feđleneetu un faleju darbi.

Beeteifšānos peenemē liħš jūnija 1. d. řģ. g. Programās un peeteifšānās formūlarūs iřfūhta uř peeprafjūmū, tapāt atbīld uř peeprafjūmeem

Iřfahdes komiteja, Zehfīs.

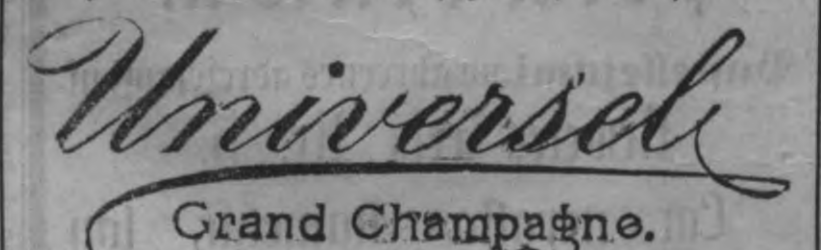
Pařta adrefe: Iřfahdes komitejai, Zehfīs.

Smalki maltu Zelm un Boehm mehflū gīpfi, ahrfemes augfš- un semgradīgu superfořfatu, kaulu-miltūs iř knařa Dolgowōřķū fabrifas peedahwā tīrgotajē

C. Eisenthals.

Wīhnu tīrgotawa un řģhampaxū fabrifā

sec, demi-sec, doux

peħš Franřfšū parāģa (pudēfēš ruhđfīs) pagatawōfē no

Ludw. A. Schweinfurtha,

Rīgā, Ģređneetu (Sīnder) un Marřal-eelu řuhri.

Barafara laħt, bītes jau modufšāš, tahēkl draweneeclēm iřfī pa rotāl nupāt iřnablfē grahmata:

Mahzība bīřģkopībā.

Reifaratīfās Wērhwās Ģlonomīfās Beedribas Wīřģkopības Komīfjās uřdewumā un famebrā ar no wīnās iřfrahōato programū fahfahdīģīs L. A. Poteģhīns. Ar 83 řģmeģumeem un dabīģā leclumā peelīfū fahģģfīnōfšū rahmīřģū lecluma tahēli. Latwīfki no K. Kōpmana.

S. Wūhies apģahdībā, Keepājā, Wol-fales eelā Nr. 36.

Dabujama ari wee F. A. Frefa, Rīgā, leclā Reģģera eelā Nr. 20, ar teem pafģēm nofāģjūmeem, tā wee apģahdātāģa.

Wafkā brořģģeta 70 kap., weentahřģģī eefģeta 1 rublī un ģrefīni eefģeta 1 rbl. 20 kap.

J. Behrīnīřģ,

Reģģawās Abrrīgā, Almenū eelā Nr. 18, peedahwā wīfafas aħdu preģes leclumā un mafumā, atkal pafģēweģģeem fīnamās procentūs leħtāfī.

Rīgas Hipoteku beedribas noreħfīns

beidřamajā martā 1895. g.

Table with columns: Debitori, Krediitori, and various financial entries with amounts in Rbl. and Kp.

Direkģija.

Rīgas Latw. Amatn. Pal. beedr. Krahřģānas un Aīřdōřģānas kafes bilanģe

marta beidřamajā d. 1895. g.

Table with columns: Aktīwā, Pasīwā, and various financial entries with amounts in Rbl. and Kp.

Rīgā, 1. marta d. 1895. g. Direkģija. — Rewīfģjās komīfģja.

Otrā Rīgas krahģ-aiřdewu beedr. (Rīgā, Rīgas Latweefģģū Beedribas namā.)

Bilanģe

31. martā 1895.

Table with columns: Debet, Kredit, and various financial entries with amounts in Rbl. and Kp.

Beedriba mafkā par noguldģjūmeem no 3 liħđē 5 1/2% gabā, un nem par aiřdewūmeem 1) pret weħřģpapīreem no 5 1/2 liħđē 6% gabā, 2) pret obligāģjām 6 liħđē 7% gabā, 3) pret ģaweneeclēm 7% gabā.

Wīřī noguldģjūmī řģģāģā beedribā ir atřwabinātī no Krowa nodōřģeem. Darīřģānu laifē Kātrū darģdeenu no pulķģī. 10—2 deenā. Walde.

Rīgas Krahřģānas u. Aīřdōřģānas beedribas (leclā Rewas eelā Nr. 30.)

Bilanģe,

31. martā 1895. g.

Table with columns: Aktīwā, Pasīwā, and various financial entries with amounts in Rbl. and Kp.

Beedriba mafkā: par noguldģjūmeem no 5 liħđē 5 1/2% augfšģ gabā, un nem: par aiřdewūmeem pret brořģģeem weħřģpapīreem 6%, pret obligāģjām 7% un pret ģalwoģjūmeem 8% augfšģ gabā.

Beedribas darīřģānas iřdara Kātrū deenu, iřnemot řweħģģeenas un řweħģģū deenas, no pulķģten 10 liħđē 2 deenā. Wīřī noguldģjūmī un eemafģģjūmī řģģāģā beedribā ir atřwabinātī no Krowa nodōřģeem. Walde.

Wihna un brandwihna noliktawa,

Rigā, Terbatas eelā Nr. 18,

peedahwā zeen. publīkai slaweni pasīhtamos eefsch un ahrsejū wihnis, Kaukāsijas konjaku u. d. z. no šejeenes firmas Jegers un beedr., dibinatas 1816. gadā, tā arī daščadus dšehreemus, tā: tihritu brandwihnu, spirtu, daščadus likerus, konjaku, rumu, balsamu no šejeenes destilaturās G. G. Bergbohms un Sw. Peterburgas destilaturās Kellers un beedr. Nīkalpārdewejeem finams rabatš. Tāpat arī peedahwaju Waldschlöschena tumšcho un gaišcho alu un Strīška gaišcho „Wiener Bockbier“, raugu, etiķi, ņelteri, limonadi, augļu uhdeni un tabaku, zīgarus un papirofus.

Ar augstzeentščanu **Sander Martinsohns.**

Dahrša, lauka un puku sehklas,

tā arī angļu fokus, ogu krūmņus un wišadus puku augus

peedahwā

H. Goeggingers, Rigā,

Keisariška galma dahršneekš.

Kantoris un sehflu pahrdotawa: Leelā Pils eelā Nr. 21.

Dahršneeziba: Nikolaja eelā Nr. 65.

Zenu rahditajus pirzejeem peefuhita par weli.

Pašta adrese: Goeggingeram, Rigā.

Pirmā Kreemu Superfosfatu fabrika Rigā, Mihlgrahwī.

M. Höflinger & Co.,

peedahwā preešč mehstosčanās pomasarā latrā sinā faufus, ar maščinu spēhjamus īslasit

superfosfatus,

no 12 libš 22 proz., tā arī

Kainitu, Šchiles salpeteri,

Tomaja un Faulu miltus

Telefons Nr. 520. Noliktawa: Pils eelā Nr. 16. Šmekleščana (analīze) top īdarīta par weli.

Rīgas dšelslektawas un maščinu fabrikas sabedriba agrati

Noliktawa: Karla eelā Nr. 11, pretim Lukuma-Šelgawas dšelsšeta wofšalam.

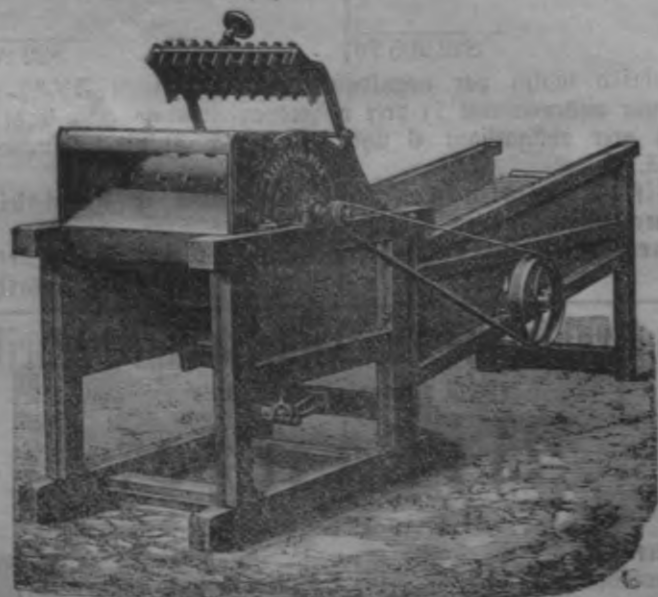
Felser & Co.

Fabrika: Aleksandra eelā Nr. 184.

Rigā,

peedahwā

jaunās kulmaščinas ar rokām waj gehpeli dšenamās.

Šchām jaunām kulmaščinām ir kustināms trumula mantelis, kurešč patš no serwis zeļas, tīlībš kurot šola gabali, almeni u. t. t. e-kušč kulamā trumuli; jaur to spēšas balas weegli mar jauri tikt un top kulamas šiftes trumula luhščana attureto. Šibš ar to atromas pee šchām jaunām maščinām īpāščas patent-kulšiftes, kuras šibrati graudus īstus un winus nepabrīt un top īpāščas wairat īstus, nelā ar weenkāpēščām kullīstem.

Tāpatī peedahwajam:

Puzmaščinas, heščelu maščinas, kartupelu un rahzenu greesejus, wišadus arklus u. t. t.

Superfosfatus, kausu miltus.

Lokomobiles un kulmaščinas

ar twaiša spēhla no Richard Garrett & Sons Angliā, pehš jaunām konstruščinām.

Miltu un daščadu produktu spezial-noliktawa,

mašā Grehžneeku eelā Nr. 3.

Kraščumā weenmehtr atronās:

Mostomas, Maštawas, Saratomas, Zelšawetgrades, Karšomas, Kijewas un žitas kweešču miltu fortes, rudšu milti, bihdeleti rudšu milti, kartupelu milti, grubšes, rišči, grubšu putraimi, Keisara putraimi, šeni, ausu putraimi, grubšu milti, grīku putraimi, manna, pupas, barības aušas, Krīmas ašboli, Mešinas afešini, žitroni, šīrups, wīše u. t. pr.

Edgar Mitschke.

Telefons Nr. 577.

Dwaitperwetawa un kimīška maščinatawa

no

A. Danzigera.

Leetus=mehotelu, paletos,

wišadu

kungu-garderobju kimīška maščinatawa

un

perwetawa.

Pastellejumi no ašreenes adresejami uf Reweles eelu Nr. 5.

Lai nerastos kawekši, lop subgts, laikā pastellet.

Peetemsčanās weetas:

Ceščbrīgā, Šladru eelā Nr. 4,

Peterburgas Ahriģā, Aleksandra eelā Nr. 13,

„ „ „ Terbatas eelā Nr. 13,

„ „ „ Reweles eelā Nr. 5,

tā arī:

Jurjewā, Želgawā, Dwinškā, Bešis, Lukumā, Pleškawā, Wīlnā, Bernawā, Talsōs, Sabilē, Arensburgā, Romā.

Telefons 506 un 507.

Sabi dihgstosčas ašbolina, timoteja un anšu sehklas

pahrđod wairumā un mašumā par ņematām ženam

H. J. Blumenthal Terbatas eelā Nr. 45.

Gatawōs

grawita un marmora

kapa peemineklus,

leelas formas un

glištis darbs,

liđš ar wišcem kapu

darbem

peedahwā

par mehrenām ženam

A. Schradera

akmenu kaltuwe, m. Pils eelā Nr. 17, pee Jelaba baņņijas.

E. Larsen'a

šeltan, sudraba šeltu weikals

tagad atrodas:

Leelajā Šaum-eelā Nr. 13.

Nikolaja Štortščhka aisdewu kaše,

Paulluščhi eelā Nr. 15.

Špahrđod

par ņemīščhki lehtām ženam no uštupes pahči paštūščhās šelta un sudraba šeltas ar un beš brīšjan-tem; kungu un damu šelta un sudraba pulkšleus, roku sprahdes u. t. pr.

Polygonum sachalinense.

Sachalinās milšu grīti

ir atkal dabūjami wemigi

Nr. Jassmana sehflu tirgotawā, Rīgā.

Dubult-grahmatweščhana.

Katrā laikā

pasnešču pamatīgu mah-žibu dubultā grahmatu un reštinu weščhanā, tā jau wairat gabus. Šamāša par to mehrena. Šdewīgōš gab-žumōš tīkai ņawem mah-želštem peepalīdžu weetas dabūt. Peetelščhanās no plšči. 3-5 pehš puse, Rīgā, Dšennawu eelā Nr. 110, parterā.

J. Šihpols,

praktiškis grahmatweišis un Rīgas Latw. amatn. pal. beedr. krahj- un aisdewu laščes laščers.

Latweešču teatrs.

Žehšu dšedatščhanās beedribas (Gesangverein) šablē.

Šwehšdeen, 16. aprīlī 1895. g. īstis īšrahđitās lugas:

I. „Pats ņawās mahšad.“

Šehdu luga no R. Šhīllina.

II. „Šchneiderenes.“

Dšesmu luga no A. Allunana.

Pešj tam: Weešigs wakarš ar dšeh-woščhām bildem. — Šablūms plšči. walarā. — Lūwatas ņinas programōš.

Štrīkšotati.